

ENDÜSTRİYEL ELEKTRONİK

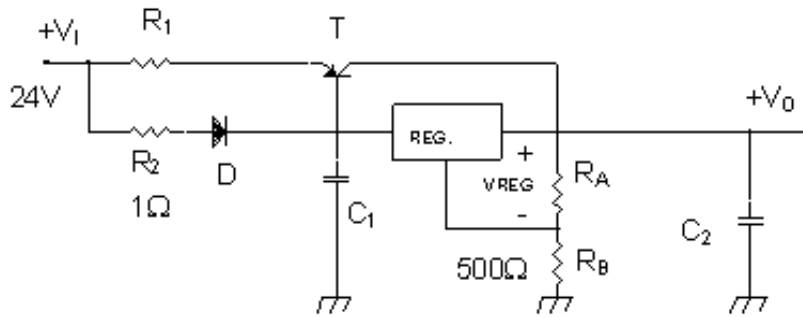
(2. Yılıçi Sınavı)

Süre 100 dakikadır. Soruların tümü zorunludur. Kendi not ve kitaplarınızdan yararlanabilirsiniz. Sorular eş puanlıdır.

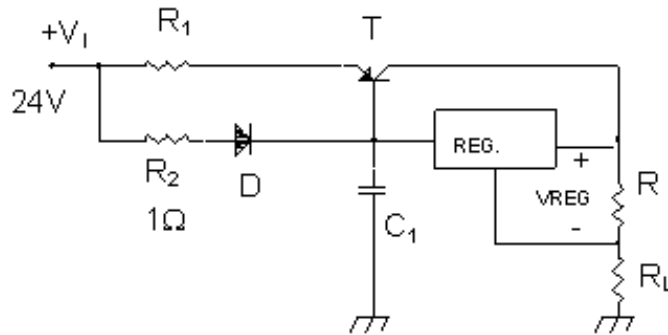
Soru-1: Gerilimi $V_{REG}=7.5V$, akım sınırı $I_{REGSC}=0.5A$ olan bir gerilim regülatörü tümdevresi kullanılarak Şekil-1a'daki güç kaynağı gerçekleştiriliyor. Güç kaynağının çıkış gerilimi $V_O=14V$, çıkış akımının maksimum değeri $I_{LSC}=2.5A$ olacaktır. Regülatörün ortak ucundan akan akım yeterince küçüktür.

a- R_1 ve R_A dirençlerinin değeri ne olmalıdır?

b- Şekil-1a'daki yapı Şekil-1b'deki yapıya dönüştürülerek $I_L = 2.5A$ veren bir akım kaynağı devresi elde ediliyor. R direncinin değerinin belirleyiniz. Regülatör tümdevresinin uçlarında oluşmasına izin verilen minimum gerilim $V_{Bmin} = 2.5V$, D diyodunun iletim yönü gerilimi $V_D = 0.8V$ olarak verildiğine göre, R_L yük direnci hangi sınırlar arasında değiştirilebilir? Bulunuz.

(a)

(b)

Şekil-1. (Soru-1)

Soru-2: 24V'luk bir giriş doğru geriliminden $V_O = 15V$ 'luk bir çıkış doğru gerilimi elde etmek üzere aşağıya doğru bir anahtarlamalı regülatör tasarlanacaktır. Çıkış akımı $I_O = 5A$, akımın minimum değeri $I_{Omin} = 0.3A$ dir. Çıkış geriliminin dalgalılığı $\Delta V_O \leq 25 mV$ olacaktır. Diyot gerilimi $V_D = 0.8V$ dur. Çalışma frekansı $f = 100 kHz$ olacaktır.

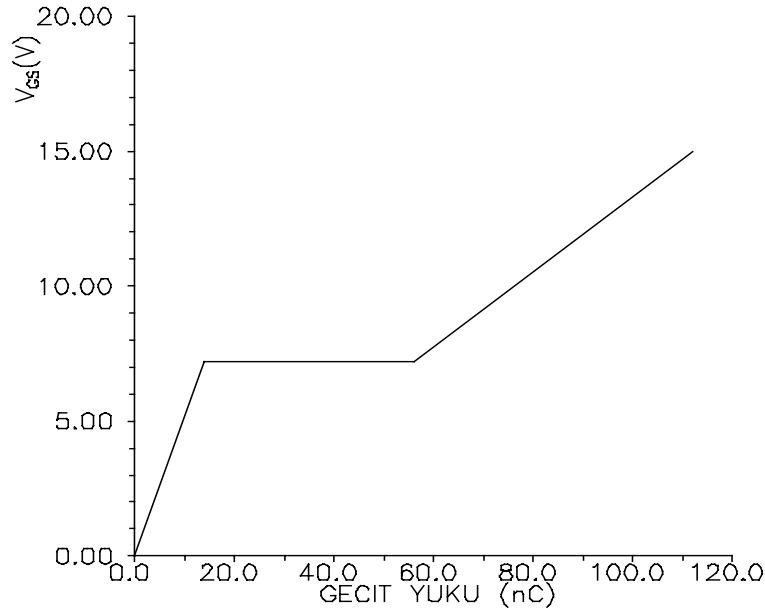
- Verimin $\eta \geq \%85$ olabilmesi için anahtar üzerinde düşen V_{sat} gerilimi hangi değerden daha düşük tutulmalıdır?
- Eleman değerlerini veren bağıntıları devredeki kayıpları da dikkate alarak çıkartınız, eleman değerlerini buna göre belirleyiniz.
- t_{ON} ve t_{OFF} sürelerini hesaplayınız.

Soru-3: Bir yukarıya doğru anahtarlama güç kaynağında anahtar olarak karakteristikleri Şekil-2'de verilen güç MOSFET'i kullanılıyor. (Güç MOSFET'i için devre kenetlenmeli endüktif yük oluşturmaktadır). Güç kaynağında $V_I = 12V$, $V_O = 48V$, Devrenin çalışma akımı $I_L = 5A$, bobin akımının dalgalanma aralığı $\Delta I_L = 0.35A$ olarak verilmiştir. MOSFET $R_S = 25 \text{ Ohm}$ iç dirençli bir üreteçle sürülüyor. Eşik gerilimi $V_T = 3V$, $R_{DSon}(25^\circ C) = 0.2 \text{ Ohm}$ dur. Maksimum güçte jonksiyon sıcaklığı $T_j = 140^\circ C$ değerini aşmayacaktır. Sürücü darbe genliği $V_{GG}=12V$, anahtarlama frekansı $f_S = 100 \text{ kHz}$ olarak verilmiştir.

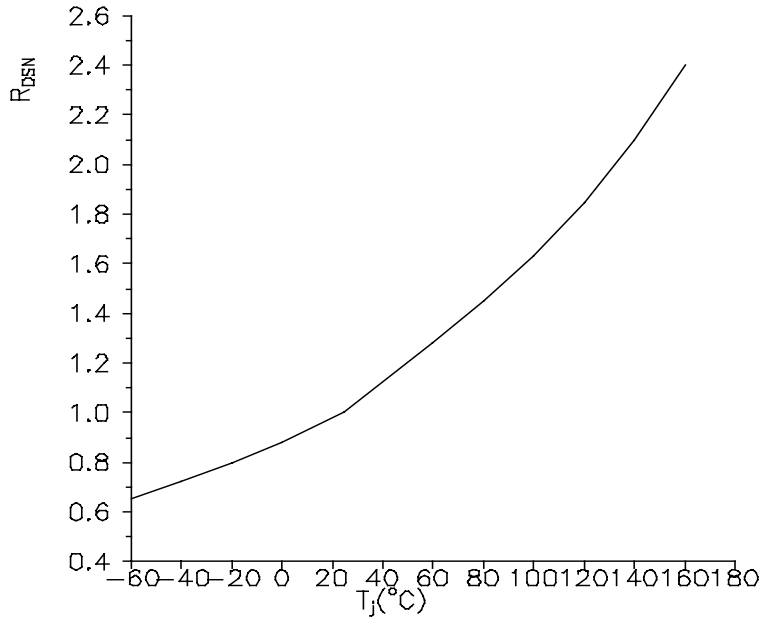
a- MOSFET'in t_{ON} toplam iletme girme ve t_{OFF} toplam kesime gitme sürelerini hesaplayınız.

b-Devrenin anahtarlama ve iletim kayıplarını hesaplayınız.

c-Çevre sıcaklığı $T_a = 50^\circ C$ iken yukarıda belirtilen jonksiyon sıcaklığı değerinin aşılması için $R_{\theta ja}$ ısıl direnci hangi değerden küçük tutulmalıdır? hesaplayınız, anahtarlama ve iletim kaybı dışındaki kayıplar ihmal edilecektir.

a)

b)

Şekil-2. (Soru-3)